

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 189 (XXXIII) — Nr. 733

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marți, 27 iulie 2021

SUMAR

Pagina

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

- Decizia nr. 223 din 30 martie 2021 referitoare la excepția de neconstituționalitate a sintagmei „*precum și daune sănătății propriei persoane*” din cuprinsul art. 320 alin. (1) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, în redactarea anterioară modificărilor aduse prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 145/2020 pentru modificarea și completarea Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 158/2005 privind concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate, pentru abrogarea unor prevederi legale, precum și pentru stabilirea unor măsuri în domeniul sănătății 2-4
- Decizia nr. 375 din 3 iunie 2021 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 31 alin. (7) din Legea nr. 359/2004 privind simplificarea formalităților la înregistrarea în registrul comerțului a persoanelor fizice, asociațiilor familiale și persoanelor juridice, înregistrarea fiscală a acestora, precum și la autorizarea funcționării persoanelor juridice, în redactarea anterioară modificării prin Legea nr. 360/2006 4-6

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

- Decizia nr. 39 din 7 iunie 2021 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept) 7-12
- Decizia nr. 44 din 7 iunie 2021 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept) 12-16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 223

din 30 martie 2021

referitoare la excepția de neconstituționalitate a sintagmei „precum și daune sănătății propriei persoane” din cuprinsul art. 320 alin. (1) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, în redactarea anterioară modificărilor aduse prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 145/2020 pentru modificarea și completarea Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 158/2005 privind concediiile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate, pentru abrogarea unor prevederi legale, precum și pentru stabilirea unor măsuri în domeniul sănătății

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Cristina Cătălina Turcu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Ioan-Sorin-Daniel Chiriazii.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 320 din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, excepție ridicată de Gavril Tuns în Dosarul nr. 4.571/182/2017 al Judecătoriei Baia Mare — Secția civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 376D/2018.

2. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Președintele dispune să se facă apelul și în dosarele nr. 1.733D/2018 și nr. 187D/2019, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 320 alin. (1) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, excepție ridicată din oficiu de Judecătoria Reghin în Dosarul nr. 3.861/289/2017 al acestei instanțe și de Viorica Zorița Cioară în Dosarul nr. 503/187/2018 al Judecătoriei Beiuș.

4. La apelul nominal, în Dosarul nr. 1.733D/2018, lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită. În Dosarul nr. 187D/2019 se prezintă, pentru Casa Națională de Asigurări de Sănătate, domnul consilier juridic Constantin Robert Niculae, cu delegație la dosar.

5. Magistratul-asistent referă că în Dosarul nr. 187D/2019 partea Casa de Asigurări de Sănătate Bihor a depus note de ședință prin care solicită respingerea excepției de neconstituționalitate ca devenită inadmisibilă.

6. Curtea, având în vedere obiectul excepțiilor de neconstituționalitate ridicate în dosarele nr. 376D/2018, nr. 1.733D/2018 și nr. 187D/2019, pune în discuție, din oficiu, conexarea cauzelor.

7. Reprezentanții Casei Naționale de Asigurări de Sănătate și Ministerului Public sunt de acord cu măsura procesuală propusă.

8. Curtea, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea dosarelor nr. 1.733D/2018 și nr. 187D/2019 la Dosarul nr. 376D/2018, care a fost primul înregistrat.

9. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Casei Naționale de Asigurări de

Sănătate, care solicită respingerea excepției de neconstituționalitate ca devenită inadmisibilă, arătând că prin Decizia nr. 818 din 5 decembrie 2019 Curtea a constatat că sintagma „precum și daune sănătății propriei persoane” din cuprinsul art. 320 alin. (1) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății este neconstituțională, astfel că devin incidente prevederile art. 29 alin. (3) din Legea nr. 47/1992. Arată că legiuitorul a pus în acord textul de lege criticat cu cele reținute în decizia anterioară prin prevederile art. 1 pct. 17 din Ordonanță de urgență a Guvernului nr. 145/2020. Depune concluzii scrise în sensul celor susținute oral.

10. Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca devenită inadmisibilă ca urmare a declarării neconstituționale a sintagmei „precum și daune sănătății propriei persoane” din cuprinsul art. 320 alin. (1) din Legea nr. 95/2006 prin Decizia 818 din 5 decembrie 2019.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, reține următoarele:

11. Prin Încheierea din 2 martie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 4.571/182/2017, **Judecătoria Baia Mare — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 320 din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății.**

12. Prin încheierile din 20 iunie 2018 și din 10 ianuarie 2019, pronunțate în dosarele nr. 3.861/289/2017 și nr. 503/187/2018, **Judecătoria Reghin și Judecătoria Beiuș au sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 320 alin. (1) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății.**

13. Excepția a fost ridicată de Gavril Tuns, Judecătoria Reghin din oficiu și Viorica Zorița Cioară în cauze având ca obiect cereri prin care furnizorul de servicii medicale a solicitat obligarea celor care au suferit un accident auto din culpă proprie la repararea prejudiciului cauzat furnizorilor de servicii medicale reprezentând cheltuielile efective ocazionate de asistența medicală acordată.

14. În motivarea excepției de neconstituționalitate se arată, în esență, că textul de lege criticat aduce atingere demnității umane și caracterului de stat de drept, democratic și social al României, în condițiile în care plata contribuției la asigurările de sănătate este obligatorie, dar serviciile medicale acordate în caz de accident sunt imputate persoanei asigurate care a suferit accidentul. Se creează o situație nejustificată și discriminatorie între cetățeni, deoarece prin textul de lege criticat plata este imputată numai acelor care săvârșesc fapta din culpă, textul nominalizând doar noțiunea de „culpă”, iar nu și celor care săvârșesc fapta cu intenție.

15. Se aduce atingere dreptului la ocrotirea sănătății, deoarece persoanele asigurate nu beneficiază nici măcar de pachetul minimal în situația autoaccidentării, prin textul de lege criticat „anulându-se” calitatea de asigurat a cetățeanului în condițiile în care acesta plătește contribuția la asigurările de sănătate, dar nu beneficiază de acestea în cazul autoaccidentării.

16. **Judecătoria Baia Mare — Secția civilă**, contrar prevederilor art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992, nu și-a exprimat opinia cu privire la excepția de neconstituționalitate ridicată.

17. **Judecătoria Beiuș** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

18. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

19. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, notele scrise depuse la dosar, concluziile reprezentantului Casei Naționale de Asigurări de Sănătate și ale procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

20. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

21. **Obiectul excepției de neconstituționalitate**, astfel cum a fost formulat, îl constituie prevederile art. 320 și ale art. 320 alin. (1) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 652 din 28 august 2015. În realitate, din motivarea excepției, Curtea reține că obiectul acesteia îl constituie sintagma „*precum și daune sănătății propriei persoane*” din cuprinsul art. 320 alin. (1) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății. Textul de lege criticat, în redactarea anterioară modificării operate prin art. I pct. 17 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 145/2020 pentru modificarea și completarea Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 158/2005 privind concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate, pentru abrogarea unor prevederi legale, precum și pentru stabilirea unor măsuri în domeniul sănătății, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 776 din 25 august 2020, avea următorul conținut: „*Persoanele care prin faptele lor aduc daune sănătății altei persoane, precum și daune sănătății propriei persoane, din culpă, răspund potrivit legii și au obligația să repare prejudiciul cauzat furnizorului de servicii medicale reprezentând cheltuielile efective ocazionate de asistența medicală acordată. Sumele reprezentând cheltuielile efective vor fi recuperate de către furnizorii de servicii medicale. Pentru litigiile având ca obiect recuperarea acestor sume, furnizorii de servicii medicale se subrogă în toate drepturile și obligațiile posesuale ale caselor de asigurări de sănătate și dobândesc calitatea procesuală a acestora în toate procedurile și cererile aflate pe rolul instanțelor judecătorești, indiferent de faza de judecată.*”

22. În opinia autorilor excepției de neconstituționalitate, prevederile legale criticate contravin dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (3), potrivit căruia România este stat de drept democratic și social, și alin. (5) referitor la obligația respectării Constituției și a legilor, ale art. 11 privind dreptul internațional și

dreptul intern, ale art. 16 privind egalitatea în drepturi, ale art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului și ale art. 34 referitor la dreptul la ocrotirea sănătății, precum și celor ale art. 6 paragraful 1 privind dreptul la un proces echitabil și art. 14 privind interzicerea discriminării din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

23. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că, prin Decizia nr. 818 din 5 decembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 561 din 29 iunie 2020, a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că sintagma „*precum și daune sănătății propriei persoane*” din cuprinsul art. 320 alin. (1) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății este neconstituțională.

24. Pentru a pronunța această soluție, Curtea a reținut, în esență, că persoanele asigurate potrivit Legii nr. 95/2006, care au obligația să plătească sumele ce constituie contribuția la asigurările sociale de sănătate, trebuie să beneficieze, în contraprestație, de protejarea față de costurile serviciilor medicale în caz de boală sau accident, așa cum prevede art. 219 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 95/2006. Dreptul la ocrotirea sănătății impune stabilirea riscurilor asigurate într-o manieră care să protejeze viața și integritatea corporală. Or, garanția dreptului la ocrotirea sănătății prevăzută de art. 219 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 95/2006, și anume ca persoanele asigurate să beneficieze de protejarea față de costurile serviciilor medicale, este înlăturată complet în cazul autoaccidentării. Aceasta, deoarece raportarea generică la „culpă” în cuprinsul art. 320 alin. (1) din Legea nr. 95/2006 semnifică faptul că persoana asigurată va răspunde pentru daune aduse sănătății propriei persoane, inclusiv pentru accidente produse din cea mai ușoară culpă.

25. Gratuitatea acordării asistenței medicale ține de opțiunea legiuitorului (a se vedea, *ad similibis*, cele reținute în Decizia nr. 115 din 21 septembrie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 522 din 27 octombrie 1999, în Decizia nr. 334 din 17 martie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 262 din 22 aprilie 2009, și în Decizia nr. 389 din 6 iunie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 803 din 11 octombrie 2017, paragraful 15). Totuși, faptul că, indiferent de tipul de culpă, persoana care a adus daune sănătății propriei persoane va fi obligată să repare prejudiciul cauzat furnizorului de servicii medicale, reprezentând cheltuielile efective ocazionate de asistența medicală acordată, neagă dreptul la ocrotirea sănătății în cazul persoanelor asigurate care în schimbul plății contribuției la asigurările sociale ar trebui să beneficieze de o contraprestație din partea statului atunci când riscul asigurat — vătămarea sănătății propriei persoane — se produce.

26. Pornind de la cele anterior menționate și având în vedere art. 29 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, precum și data sesizării Curții Constituționale în prezentele cauze, anterioară datei la care excepția a fost admisă, Curtea reține că excepția de neconstituționalitate urmează a fi respinsă ca devenită inadmisibilă.

27. În aceste condiții, potrivit jurisprudenței Curții, reprezentată, de exemplu, prin Decizia nr. 22 din 21 ianuarie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 162 din 9 martie 2015, paragraful 18, sau Decizia nr. 365 din 2 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 643 din 22 august 2016, paragraful 40, în temeiul prezentei decizii, Decizia nr. 818 din 5 decembrie 2019 va putea constitui motiv de revizuire, conform art. 509 alin. (1) pct. 11 din Codul de procedură civilă (a se vedea, pe larg, și Decizia nr. 866 din 10 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 1 februarie 2016, paragrafele 19—23).

28. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca devenită inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a sintagmei „*precum și daune sănătății proprii persoane*” din cuprinsul art. 320 alin. (1) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății în redactarea anterioară modificărilor aduse prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 145/2020 pentru modificarea și completarea Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 158/2005 privind concedii și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate, pentru abrogarea unor prevederi legale, precum și pentru stabilirea unor măsuri în domeniul sănătății, excepție ridicată de Gavril Tuns în Dosarul nr. 4.571/182/2017 al Judecătoria Baia Mare — Secția civilă, de Judecătoria Reghin, din oficiu, în Dosarul nr. 3.861/289/2017 al acestei instanțe și de Viorica Zorița Cioară în Dosarul nr. 503/187/2018 al Judecătoria Beiuș.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătoria Baia Mare — Secția civilă, Judecătoria Reghin și Judecătoria Beiuș și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 30 martie 2021.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Cristina Cătălina Turcu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 375

din 3 iunie 2021

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 31 alin. (7) din Legea nr. 359/2004 privind simplificarea formalităților la înregistrarea în registrul comerțului a persoanelor fizice, asociațiilor familiale și persoanelor juridice, înregistrarea fiscală a acestora, precum și la autorizarea funcționării persoanelor juridice, în redactarea anterioară modificării prin Legea nr. 360/2006

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ingrid Alina Tudora	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 31 alin. (7) din Legea nr. 359/2004 privind simplificarea formalităților la înregistrarea în registrul comerțului a persoanelor fizice, asociațiilor familiale și persoanelor juridice, înregistrarea fiscală a acestora, precum și la autorizarea funcționării persoanelor juridice, în redactarea anterioară modificării prin Legea nr. 360/2006, excepție ridicată, din oficiu,

de către Judecătoria Baia Mare — Secția civilă în Dosarul nr. 3.779/182/2017 al acestei instanțe. Excepția formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.858D/2018.

2. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca devenită inadmisibilă. În acest sens invocă Decizia nr. 382 din 28 mai 2019, prin care Curtea Constituțională a constatat că prevederile art. 31 alin. (7) din Legea nr. 359/2004, în redactarea anterioară modificării prin Legea nr. 360/2006, sunt neconstituționale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

4. Prin Încheierea din 18 octombrie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 3.779/182/2017, **Judecătoria Baia Mare — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de**

neconstituționalitate a prevederilor art. 31 alin. (7) din Legea nr. 359/2004 privind simplificarea formalităților la înregistrarea în registrul comerțului a persoanelor fizice, asociațiilor familiale și persoanelor juridice, înregistrarea fiscală a acestora, precum și la autorizarea funcționării persoanelor juridice, în redactarea anterioară modificării prin Legea nr. 360/2006. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată, din oficiu, de către instanța de judecată, cu prilejul soluționării unei cauze civile având ca obiect „succesiune”.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate autoarea acesteia susține că prevederile art. 31 alin. (7) din Legea nr. 359/2004, în forma în vigoare la data de 24 august 2006, sunt neconstituționale și contravin dispozițiilor art. 44 din Constituție, referitoare la dreptul de proprietate privată. Raportat la cauza concretă dedusă judecării, instanța de judecată arată că, întrucât patrimoniul Societății Socprocom — S.R.L. a fost constituit prin aportul asociaților, după lichidarea și radierea societății, bunurile rămase trebuie să revină acționarilor/asociaților, în condițiile legii. Însă, prin prevederile art. 31 alin. (7) din Legea nr. 359/2004, bunurile societății radiate sunt calificate automat ca fiind bunuri abandonate și trecute în proprietatea statului. Așa fiind, în opinia instanței, aplicarea acestui text de lege, indiferent de circumstanțele particulare ale fiecărei cauze, echivalează cu o expropriere de fapt, fără o justificare obiectivă și fără o justă despăgubire. Instanța menționează, totodată, că în expunerea de motive a Legii nr. 360/2006, prin care art. 31 alin. (7) din Legea nr. 359/2004 a fost modificat în sensul că „*bunurile rămase în patrimoniul persoanei juridice după radierea acesteia din registrul comerțului, în condițiile alin. (5), revin asociaților*”, s-a subliniat faptul că această modificare a fost determinată tocmai de necesitatea protejării dreptului de proprietate privată.

6. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

7. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

8. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, art. 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

9. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie prevederile art. 31 alin. (7) din Legea nr. 359/2004 privind simplificarea formalităților la înregistrarea în registrul comerțului a persoanelor fizice, asociațiilor familiale și persoanelor juridice, înregistrarea fiscală a acestora, precum și la autorizarea funcționării persoanelor juridice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 839 din 13 septembrie 2004, în redactarea anterioară modificării acestora prin Legea nr. 360/2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 799 din 22 septembrie 2006, care prevedeau că „*Bunurile rămase în patrimoniul persoanei juridice după radierea acesteia*

din registrul comerțului, în condițiile alin. (5) și (6), se consideră bunuri abandonate”.

10. În opinia autoarei excepției de neconstituționalitate, acestea contravin dispozițiilor constituționale ale art. 44 privind dreptul de proprietate privată.

11. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că prevederile de lege criticate au fost declarate neconstituționale prin Decizia nr. 382 din 28 mai 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 566 din 10 iulie 2019, prin care Curtea a constatat că soluția legislativă cuprinsă în art. 31 alin. (7) din Legea nr. 359/2004, în redactarea anterioară modificării acestuia prin Legea nr. 360/2006, este contrară exigențelor constituționale stabilite prin art. 44 din Legea fundamentală.

12. În esență, prin decizia de admitere precitată, Curtea a reținut că regimul juridic de bunuri abandonate conferit bunurilor rămase în patrimoniul persoanei juridice după radierea acesteia din registrul comerțului este, în concepția legiuitorului, consecința pasivității persoanei juridice în îndeplinirea unor obligații ce îi reveneau pe parcursul derulării procedurii prevăzute de Legea nr. 359/2004. Sancțiunea instituită de legiuitor pentru neefectuarea preschimbării certificatului de înmatriculare și a celui de înregistrare fiscală cu noul certificat de înregistrare conținând codul unic de înregistrare este dizolvarea de drept a persoanei juridice, iar ulterior, în lipsa unor diligențe manifestate de persoana juridică în cadrul procedurii judiciare specializate, în care au fost prevăzute remediile procedurale prin care se putea obține înlăturarea acestei sancțiuni, legiuitorul a stabilit ca persoana juridică să fie radiată, din oficiu, din registrul comerțului, iar bunurile rămase în patrimoniul acesteia să fie considerate bunuri abandonate. În acest context, Curtea a reținut că exigența cu care legiuitorul reglementează organizarea și funcționarea societăților comerciale se datorează implicațiilor profunde produse de prezența societății comerciale în mediul economic ca principal vector al vieții comerciale.

13. Curtea a subliniat însă că legiuitorul nu poate converti neglijența sau pasivitatea persoanei juridice într-o sancțiune disproporționată, de natură a afecta iremediabil dreptul de proprietate al acesteia, astfel încât, prin decizia precitată, a analizat dacă măsura reglementată prin actul normativ criticat aduce atingere dreptului de proprietate privată al persoanei juridice și, respectiv, al asociaților acesteia. Astfel, Curtea a menționat faptul că, de principiu, legiuitorul este ținut de o condiție de rezonabilitate, respectiv să fie preocupat ca exigențele instituite să fie îndeajuns de rezonabile încât să nu pună sub semnul întrebării însăși existența dreptului. Curtea a constatat însă că prin încadrarea bunurilor rămase în patrimoniul persoanei juridice după radierea acesteia din registrul comerțului ca bunuri abandonate și trecerea acestora în proprietatea privată a statului legiuitorul a încălcat această condiție de rezonabilitate, întrucât, prin efectul prevederilor de lege criticate, se produce un dezechilibru între interesul statului și cel al persoanei juridice, în defavoarea acesteia din urmă. Curtea a apreciat că scopul urmărit de legiuitor prin reglementarea criticată este unul legitim, și anume acela de a responsabiliza, disciplina și totodată de a sancționa persoana juridică/societatea comercială pentru nerespectarea dispozițiilor legale care instituiau obligația de preschimbare a certificatului de înmatriculare și a celui de înregistrare fiscală. Însă opțiunea legiuitorului de a califica bunurile rămase în patrimoniul persoanei juridice ca fiind bunuri abandonate nu este o măsură

necesară atingerii scopului menționat, ci, dimpotrivă, reprezintă o măsură disproporționată care depășește cadrul constituțional referitor la garantarea dreptului de proprietate privată. Curtea a subliniat astfel că scopul urmărit de legiuitor putea fi atins prin atribuirea asociațiilor/acționarilor societății dizolvate a bunurilor rămase în patrimoniul persoanei juridice după radierea acesteia din registrul comerțului, în acest sens fiind, de altfel, și prevederile art. 237 alin. (13) din Legea societăților nr. 31/1990, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.066 din 17 noiembrie 2004, cu modificările și completările ulterioare.

14. Așa fiind, Curtea a constatat că măsura trecerii acestor bunuri în proprietatea privată a statului este una excesivă, ducând la ruperea justului echilibru care trebuie să existe între drepturile și interesele în concurs, respectiv interesul statului de a lua măsurile necesare în vederea fluidizării și simplificării procedurilor, precum și a asigurării transparenței în mediul de afaceri, deci a desfășurării în condiții optime a activității economice, pe de o parte, și dreptul de proprietate al persoanei juridice, pe de altă parte.

15. Totodată, Curtea a reținut că reglementarea criticată este nejustificată și prin prisma faptului că sancțiunea aplicată persoanei juridice se răsfrânge, implicit, și asupra asociațiilor societății dizolvate și, ulterior, radiate din registrul comerțului. Așa fiind, Curtea a constatat că atribuirea regimului de bunuri abandonate ca sancțiune pentru lipsa de diligență a persoanei juridice reprezintă o măsură care depășește limitele a ceea ce este necesar pentru atingerea scopului avut în vedere, iar măsura legislativă adoptată de legiuitor este una de natură a deturna scopul pe care acesta și-a propus să îl realizeze,

respectiv responsabilizarea/disciplinarea persoanei juridice. Nu se mai poate vorbi deci despre un scop legitim, ci se pune problema îmbogățirii fără justă cauză a statului, această măsură nefiind motivată de interesul sau de utilitatea publică, ci echivalează cu o confiscare a patrimoniului persoanei juridice, consecința fiind suprimarea dreptului de proprietate al persoanei juridice și, implicit, al asociațiilor acesteia.

16. Prin urmare, în temeiul prevederilor art. 29 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, potrivit căroră „*Nu pot face obiectul excepției prevederile constatate ca fiind neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale*”, și având în vedere faptul că data sesizării Curții Constituționale, respectiv 18 octombrie 2018, este anterioară datei la care excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 31 alin. (7) din Legea nr. 359/2004 a fost admisă prin Decizia nr. 382 din 28 mai 2019, Curtea constată că excepția de neconstituționalitate invocată în prezenta cauză urmează a fi respinsă ca devenită inadmisibilă.

17. În aceste condiții, potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, concretizată, spre exemplu, prin Decizia nr. 22 din 21 ianuarie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 162 din 9 martie 2015, paragraful 18, sau Decizia nr. 365 din 2 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 643 din 22 august 2016, paragraful 40, în temeiul Deciziei nr. 382 din 28 mai 2019, prezenta decizie poate constitui motiv de revizuire, în temeiul art. 509 alin. (1) pct. 11 din Codul de procedură civilă.

18. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca devenită inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 31 alin. (7) din Legea nr. 359/2004 privind simplificarea formalităților la înregistrarea în registrul comerțului a persoanelor fizice, asociațiilor familiale și persoanelor juridice, înregistrarea fiscală a acestora, precum și la autorizarea funcționării persoanelor juridice, în redactarea anterioară modificării prin Legea nr. 360/2006, excepție ridicată, din oficiu, de Judecătoria Baia Mare — Secția civilă în Dosarul nr. 3.779/182/2017 al acestei instanțe.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătoriei Baia Mare — Secția civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 3 iunie 2021.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Ingrid Alina Tudora

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 39

din 7 iunie 2021

Dosar nr. 861/1/2021

Gabriela Elena Bogasiu — vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului

Laura-Mihaela Ivanovici — președintele Secției I civile

Marian Budă — președintele Secției a II-a civile

Denisa Angelica Stănișor — președintele Secției de contencios administrativ și fiscal

Mirela Vișan — judecător la Secția I civilă

Adina Georgeta Nicolae — judecător la Secția I civilă

Cristina Petronela Văleanu — judecător la Secția I civilă

Lavinia Curelea — judecător la Secția I civilă

Carmen Elena Popoiag — judecător la Secția I civilă

Valentina Vrabie — judecător la Secția a II-a civilă

Minodora Condoiu — judecător la Secția a II-a civilă

Petronela Iulia Nițu — judecător la Secția a II-a civilă

Rodica Dorin — judecător la Secția a II-a civilă

Iulia Manuela Cîrnu — judecător la Secția a II-a civilă

Emilia Claudia Vișoiu — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Ana Roxana Tudose — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Veronica Năstasie — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Gabriel Viziru — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Marius Ionel Ionescu — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

comunicat părților, conform art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă; părțile nu au depus puncte de vedere la raport.

6. Constatând că nu sunt chestiuni prealabile, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

7. Tribunalul Brăila — Secția I civilă a dispus, prin Încheierea din 18 martie 2021, în Dosarul nr. 9.487/196/2020, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept:

Modul de interpretare a dispozițiilor art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă, respectiv să se stabilească dacă creditorul poate solicita fixarea sumei definitive ce i se datorează de către debitor cu titlu de penalități și în ipoteza în care debitorul execută obligația în mai puțin de 3 luni de la data comunicării încheierii pronunțate în baza alin. (2) sau (3) a art. 906 din Codul de procedură civilă.

II. Dispozițiile legale ce formează obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile

8. Codul de procedură civilă

Art. 906 — „Aplicarea de penalități”

„(1) Dacă în termen de 10 zile de la comunicarea încheierii de încuviințare a executării debitorul nu execută obligația de a face sau de a nu face, care nu poate fi îndeplinită prin altă persoană, acesta poate fi constrâns la îndeplinirea ei, prin aplicarea unor penalități, de către instanța de executare.

(2) Când obligația nu este evaluabilă în bani, instanța sesizată de creditor îl poate obliga pe debitor, prin încheiere definitivă dată cu citarea părților, să plătească în favoarea creditorului o penalitate de la 100 lei la 1.000 lei, stabilită pe zi de întârziere, până la executarea obligației prevăzute în titlul executoriu.

(3) Atunci când obligația are un obiect evaluabil în bani, penalitatea prevăzută la alin. (2) poate fi stabilită de instanță între 0,1% și 1% pe zi de întârziere, procentaj calculat din valoarea obiectului obligației.

(4) Dacă în termen de 3 luni de la data comunicării încheierii de aplicare a penalității debitorul nu execută obligația prevăzută în titlul executoriu, instanța de executare, la cererea creditorului, va fixa suma definitivă ce i se datorează cu acest titlu, prin încheiere, dată cu citarea părților. Creditorul poate solicita fixarea sumei definitive cu titlu de penalități de întârziere după trecerea fiecărui termen de 3 luni în care debitorul nu își execută obligația prevăzută în titlul executoriu, până la stingerea ei completă.

(5) Penalitatea va putea fi înlăturată ori redusă, pe calea contestației la executare, dacă debitorul execută obligația prevăzută în titlul executoriu și dovedește existența unor motive temeinice care au justificat întârzierea executării.

1. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, investit cu soluționarea Dosarului nr. 861/1/2021, este legal constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 37 alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu completările ulterioare (*Regulamentul*).

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Gabriela Elena Bogasiu, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. La ședința de judecată participă domnul magistrat-asistent Cristian Balacciu, desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 38 din Regulament.

4. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ia în examinare sesizarea formulată de Tribunalul Brăila — Secția I civilă în Dosarul nr. 9.487/196/2020, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

5. Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar a fost depus raportul întocmit de judecătorii-raportori, fiind

(6) Încheierea dată în condițiile alin. (4) este executorie.

(7) Acordarea de penalități în condițiile alin. (1)—(4) nu exclude obligarea debitorului la plata de despăgubiri, la cererea creditorului, în condițiile art. 892 sau ale dreptului comun.”

III. Expunerea succintă a procesului în cadrul căruia s-a invocat chestiunea de drept

9. Prin cererea înregistrată pe rolul Judecătoria Brăila la 3 iulie 2020 cu nr. 9.487/196/2020, reclamantii A și B au solicitat, în contradictoriu cu pârâtul C, pronunțarea unei încheieri prin care să se fixeze suma definitivă datorată de pârât ca urmare a neexecutării obligației de a face.

10. În motivarea acțiunii s-a arătat că prin Sentința civilă nr. 1.225 din 10 martie 2020, pronunțată de Judecătoria Brăila în Dosarul nr. 17.317/196/2019, pârâtul a fost obligat să achite reclamantilor o penalitate de 100 lei pe zi de întârziere, începând cu data pronunțării sentinței și până la executarea obligației de a schimba destinația unui imobil din spațiu comercial în locuință.

11. Au mai susținut că este necesar să se stabilească suma definitivă datorată prin titlul executoriu, în vederea punerii în executare a acestuia.

12. Totodată, au învederat că pârâtul și-a executat obligația de schimbare a destinației imobilului din spațiu comercial în locuință la 22 mai 2020, după un interval de 74 de zile.

13. În drept, cererea a fost întemeiată pe dispozițiile art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

14. Prin Încheierea nr. 927 din 28 august 2020, Judecătoria Brăila a admis cererea și l-a obligat pe pârât la plata către reclamantii a sumei de 7.400 lei, cu titlu de daune compensatorii, constatând că obligația impusă prin titlul executoriu a fost executată de pârât după un interval de 74 de zile.

15. Pentru a hotărî astfel, prima instanță a reținut că daunele cominatorii reprezintă un mijloc de constrângere a debitorului la îndeplinirea obligației și au un caracter provizoriu.

16. A mai reținut că sumele stabilite cu acest titlu nu reprezintă o creanță certă și lichidă, revenind instanței ca, după executarea obligației de către debitor, să transforme daunele cominatorii în daune compensatorii și să determine, potrivit regulilor privind răspunderea civilă, suma ce reprezintă prejudiciul efectiv cauzat creditorului prin întârzierea executării.

17. Pârâtul a declarat apel împotriva acestei încheieri.

18. În motivarea apelului a arătat că, după închiderea dezbaterilor și până la pronunțarea încheierii atacate, a formulat concluzii scrise prin care a subliniat că nu sunt incidente dispozițiile art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă, de vreme ce obligația a fost executată în interiorul termenului de 3 luni de la data pronunțării încheierii de aplicare a penalităților.

19. Deși pronunțarea a fost amânată de două ori, în încheierea atacată, prima instanță nu a făcut trimitere la apărările din cuprinsul concluziilor scrise și nici nu a repus cauza pe rol.

20. În acest cadru, apelantul a subliniat că prima instanță a pronunțat o hotărâre nelegală pentru că nu a luat în considerare susținerile sale din concluziile scrise, iar faptul că nu a formulat întâmpinare nu trebuia să aibă drept consecință admiterea necenzurată a acțiunii.

21. Intimații au depus întâmpinare prin care au solicitat respingerea apelului ca nefondat.

22. În apărare, au arătat că nu este necesară recunoașterea pretențiilor de către debitor pentru stabilirea penalităților în procedura reglementată de art. 906 din Codul de procedură civilă. Faptul că apelantul a depus concluzii scrise în fața primei instanțe nu reprezintă un motiv de repunere pe rol a cauzei.

IV. Motivele reținute de titularul sesizării cu privire la admisibilitatea procedurii

23. Asupra admisibilității sesizării, instanța de trimitere a apreciat că sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă.

24. În acest sens s-a arătat că procesul se află în competența legală a unui complet al Tribunalului Brăila, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, conform art. 95 pct. 2 din Codul de procedură civilă, hotărârea ce urmează a fi pronunțată în apel fiind definitivă.

25. De lămurirea chestiunii de drept invocate depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată, deoarece modul în care va fi interpretat textul de lege cu privire la care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile influențează soluția pe fond a cauzei.

26. S-a mai arătat că sunt îndeplinite și condițiile noutății chestiunii de drept invocate și nestatuării instanței supreme asupra acestei chestiuni.

27. Astfel, textul de lege ce se solicită a fi interpretat este conținut de un act normativ recent intrat în vigoare, având potențial mai mare de a conține probleme de drept noi, de natură a genera practică neunitară, cu toate că dificultatea sa nu este una serioasă.

28. De asemenea, chestiunea de drept invocată nu și-a pierdut caracterul de noutate, întrucât nu a făcut obiectul unei jurisprudențe constante, nici al unui recurs în interesul legii sau al unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

V. Punctele de vedere ale părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

29. Numai intimații au depus un punct de vedere asupra chestiunii de drept supuse dezlegării.

30. Aceștia au susținut că art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă permite creditorului să se adreseze instanței în interiorul termenului de 3 luni în vederea definitivării sumei datorate de debitor. Penalitatea stabilită anterior expirării acestui termen nu este lichidă și exigibilă, astfel că nu poate fi executată.

31. Instanța de executare este chemată să determine, în concret, sancțiunea ce urmează să fie aplicată debitorului, fiind ținută, pe de o parte, de valoarea penalității stabilite prin încheierea prevăzută la art. 906 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă și, pe de altă parte, de termenul de 3 luni.

32. În aceste limite, instanța de executare trebuie să determine penalitatea definitivă ce va fi suportată de debitor pentru refuzul său de a-și îndeplini obligația. Or numai la momentul la care întinderea penalităților este definitiv stabilită, acestea capătă caracter lichid și exigibil și pot fi executate silit.

33. Au mai arătat că legiuitorul a permis creditorului ca, în termen de 3 luni de la data comunicării încheierii de aplicare a penalităților în care debitorul nu își execută obligația, să se adreseze din nou instanței de executare cu o cerere de fixare a sumei definitive datorate cu acest titlu.

34. Faptul că nu a fost executată obligația de a face în interiorul termenului de 3 luni nu poate conduce la concluzia respingerii cererii de definitivare a sumei datorate cu titlu de penalități, deoarece, în această situație, dispozițiile art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă ar deveni inaplicabile.

VI. Punctul de vedere al completului de judecată care a formulat sesizarea cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

35. Completul de judecată al instanței de sesizare a apreciat că art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă este susceptibil de a fi interpretat în sensul că este posibilă fixarea sumei definitive datorate creditorului cu titlu de penalități, în cazul în care debitorul execută obligația prevăzută în titlul executoriu anterior împlinirii termenului de 3 luni.

VII. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

36. La solicitarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, curțile de apel Bacău, București, Cluj, Craiova, Galați, Iași, Suceava, Timișoara și Târgu Mureș au comunicat punctele de vedere ale

judecătorilor cu privire la chestiunea de drept supusă dezlegării, iar curțile de apel București, Cluj, Galați și Târgu Mureș au transmis și practică judiciară relevantă asupra acestei chestiuni.

37. Curțile de apel Alba Iulia, Bacău, Brașov, Constanța, Craiova, Iași, Oradea, Pitești, Ploiești, Suceava și Timișoara au comunicat că nu au identificat practică judiciară relevantă cu privire la chestiunea de drept supusă dezlegării.

38. Din răspunsurile primite au rezultat două opinii.

39. *Într-o primă opinie* s-a apreciat că art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă trebuie interpretat în sensul că creditorul *nu* poate solicita fixarea sumei definitive ce i se datorează cu titlu de penalități, în ipoteza în care debitorul execută obligația în mai puțin de 3 luni de la data comunicării încheierii de aplicare a penalității (Tribunalul Cluj — Secția civilă, instanțele din circumscripția Curții de Apel Craiova, Judecătoria Năsăud, Tribunalul Vrancea — Secția I civilă, Tribunalul Suceava, Judecătoria Darabani, Judecătoria Dorohoi, Tribunalul Arad — Secția I civilă, Tribunalul Caraș-Severin — Secția I civilă, Curtea de Apel București — Secția a IV-a civilă, Tribunalul București — în opinie majoritară, Tribunalul Giurgiu, Judecătoria Giurgiu, Judecătoria Bolintin-Vale, Tribunalul Ialomița, Judecătoria Buftea, Judecătoria Cornetu — în opinie majoritară și Tribunalul Teleorman).

40. *Într-o a doua opinie* s-a apreciat că art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă trebuie interpretat în sensul că creditorul poate solicita fixarea sumei definitive ce i se datorează cu titlu de penalități și în ipoteza în care debitorul execută obligația în mai puțin de 3 luni de la data comunicării încheierii de aplicare a penalității (Tribunalul Neamț — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal — în opinie majoritară, Tribunalul Ilfov, Judecătoria Șimleu Silvaniei, Tribunalul Galați, Tribunalul Vrancea — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, Curtea de Apel Iași — Secția civilă — în opinie majoritară, Tribunalul Vaslui, Judecătoria Toplița și Judecătoria Odorheiu Secuiesc).

41. Au fost identificate hotărâri judecătorești definitive numai în sensul primei opinii, și anume:

— Decizia civilă nr. 887/2017 din 19 decembrie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 6.736/231/2016, prin care Tribunalul Vrancea — Secția I civilă a reținut că debitoarea și-a îndeplinit obligația de emitere a titlului de proprietate în aproximativ o lună de la data la care i-au fost comunicate datele de identificare a imobilului, astfel încât se impune înlăturarea penalității stabilite în sarcina sa;

— Încheierea civilă nr. 2.130/2020 din 25 noiembrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 4.366/190/2020 (definitivă prin reapelare), prin care Judecătoria Bistrița — Secția civilă a respins cererea de fixare a sumei definitive, cu titlu de penalități, reținând că debitorul a executat obligația din titlul executoriu în interiorul termenului de 3 luni prevăzut de art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

42. Hotărârile transmise de instanțele din circumscripția Curții de Apel București nu sunt definitive, iar cele transmise de instanțele din circumscripția Curții de Apel Târgu Mureș nu cuprind considerente relevante cu privire la chestiunea de drept supusă dezlegării, motiv pentru care nu se impune evocarea lor.

43. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că, la nivelul Secției judiciare — Serviciu judiciar civil, nu se verifică, în prezent, practică judiciară în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în chestiunea de drept ce formează obiectul prezentei sesizări.

VIII. Jurisprudența Curții Constituționale

44. Prin Decizia nr. 5 din 17 ianuarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 329 din 8 mai 2017, Curtea Constituțională a constatat că dispozițiile art. 906 alin. (1) și (4) din Codul de procedură civilă sunt constituționale. În paragraful 19 din această decizie s-a reținut că: „(...) Stabilirea

unei sume definitive nu se poate face în lipsa unei cereri a creditorului sau înaintea termenului de 3 luni, chiar dacă debitorul ar solicita aceasta. (...)”

45. Art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă a mai format obiectul unor excepții de neconstituționalitate care au fost respinse prin Decizia nr. 624 din 9 octombrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 176 din 5 martie 2019, Decizia nr. 202 din 9 aprilie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 562 din 9 iulie 2019, Decizia nr. 491 din 25 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1033 din 5 noiembrie 2020, și Decizia nr. 821 din 10 noiembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 208 din 2 martie 2021. Aceste decizii nu cuprind însă considerente relevante cu privire la chestiunea de drept supusă dezlegării.

IX. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție

46. În jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție, în procedurile de unificare a practicii judiciare, au fost identificate mai multe decizii care prezintă relevanță în analiza sesizării de față.

47. Astfel, prin Decizia nr. 16 din 6 martie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 258 din 13 aprilie 2017, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a admis sesizarea formulată de Tribunalul Cluj — Secția civilă în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile și, în consecință, a stabilit că: „În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă nu este admisibilă formularea mai multor cereri de fixare a sumei definitive datorate de debitor cu titlu de penalități.” În paragrafele 63—65, 67 și 68 din decizia anterior evocată s-au reținut următoarele: „În sensul reglementării menționate, penalitatea este o sancțiune de drept procesual civil, un mijloc indirect de constrângere a debitorului la îndeplinirea obligațiilor prevăzute în titlul executoriu. Ea constă în obligarea debitorului la plata unei sume fixe sau procentuale [după distincțiile cuprinse în art. 906 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă] în favoarea creditorului, pe zi de întârziere, până la executarea obligației de a face sau de a nu face ce implică un fapt personal, menționate în titlul executoriu. Numai creditorul poate solicita instanței de executare aplicarea penalităților și numai dacă, în termen de 10 zile de la comunicarea încheierii de încuviințare a executării, debitorul nu execută obligația de a face sau de a nu face care nu poate fi îndeplinită prin altă persoană. (...) Întrucât penalitatea are un caracter provizoriu, nu este lichidă și nici exigibilă, încheierea prin care instanța a obligat debitorul la plata de penalități nu este susceptibilă de executare. De aceea, legiuitorul a permis creditorului ca, în termen de trei luni de la data comunicării încheierii de aplicare a penalităților în care debitorul nu își execută obligația, să se adreseze din nou instanței de executare cu o cerere prin care să solicite fixarea sumei finale pe care debitorul trebuie să o plătească cu titlu de penalități. (...) Dacă legiuitorul ar fi dorit să lase deschisă creditorului posibilitatea de a formula, în temeiul art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă, cereri succesive de stabilire a sumei finale datorate de debitor cu titlu de penalități, nu ar mai fi menționat în mod expres caracterul definitiv al sumei stabilite de instanță cu acest titlu, după scurgerea unui termen de trei luni de la data comunicării încheierii prin care a dispus aplicarea respectivelor penalități. În al doilea rând, art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă permite creditorului formularea unei cereri de fixare a sumei fixe datorate de debitor cu titlu de penalități, în termen de trei luni de la data comunicării încheierii de aplicare a penalității (...). Or, în ipoteza în care creditorul s-ar putea adresa instanței de executare cu cereri succesive având ca obiect stabilirea sumei definitive datorate de debitor cu titlu de penalități, condiția formulării fiecărei cereri în termen

de trei luni de la data comunicării încheierii de aplicare a penalității nu ar mai putea fi, în mod evident, respectată.”

48. Prin Decizia nr. 73 din 16 octombrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 914 din 22 noiembrie 2017, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a admis sesizarea formulată de Tribunalul Cluj — Secția civilă în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile și, în consecință, a stabilit că: „În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 906 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, încheierea de soluționare a cererii de obligare la plata de penalități pe zi de întârziere a debitorului unei obligații de a face sau a nu face, evaluabile sau neevaluabile în bani, care nu poate fi îndeplinită prin altă persoană, este definitivă, indiferent de soluția adoptată de instanța de executare, respectiv de admitere sau de respingere a cererii creditorului.”

49. Prin Decizia nr. 12 din 22 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 418 din 16 mai 2018, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a admis sesizarea privind pronunțarea unei hotărâri prealabile și a stabilit, printre altele, că, în interpretarea prevederilor art. 24 alin. (4) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare: „penalitățile stabilite în procent pe zi de întârziere se calculează de la momentul indicat în încheierea pronunțată în cadrul procedurii reglementate de art. 24 alin. (3) din Legea nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, până la executarea obligației, dar nu mai târziu de momentul expirării termenului de trei luni, înăuntrul căruia debitorul avea posibilitatea să execute în natură obligația, în caz de neexecutare.” În paragrafele 75, 91 și 93 din această decizie s-au reținut următoarele: „(...) art. 906 alin. (4) are un conținut similar art. 24 alin. (4) din Legea nr. 554/2004, existând rațiuni pentru care, cel puțin sub aspectele care se suprapun, cele două articole să fie interpretate în mod similar, afară de situația în care există argumente contrare deduse din specificitatea raporturilor de contencios administrativ. Ca principiu trebuie menționat că aplicarea penalităților se realizează în procedura reglementată de art. 24 alin. (3) din Legea nr. 554/2004, instanța investită în temeiul acestui articol având obligația să stabilească perioada pentru care se calculează penalitățile. În schimb, în ceea ce privește data până la care se stabilesc penalitățile, art. 906 alin. (3) din Codul de procedură civilă, la care face trimitere art. 24 din Legea nr. 554/2004, prevede că penalitățile se stabilesc «până la executarea obligației prevăzute în titlul executoriu».”

50. Prin Decizia nr. 59 din 9 decembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 58 din 29 ianuarie 2019, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a respins, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Tribunalul Dolj — Secția I civilă în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept: „În situația în care prima instanță a respins cererea de fixare a sumei definitive ce i se datorează creditorului cu titlu de penalități, în temeiul art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă, hotărârea primei instanțe este susceptibilă de a fi atacată cu o cale de atac, respectiv apel?” În paragraful 50 din această decizie s-a reținut că în noua reglementare a alin. (4) al art. 906 din Codul de procedură civilă suprimarea mențiunii „definitivă”, în privința încheierii pe care instanța o pronunță pe acest temei legal, este semnalul clar al schimbării opțiunii legiuitorului asupra soluției legislative inițiale, în care astfel de cereri se judecau în primă și ultimă instanță de judecătorească și pe care a abandonat-o în favoarea unei judecăți efectuate în două grade de jurisdicție (fond și apel), doar în ceea ce privește cererile de fixare a sumelor definitive datorate creditorului de către debitor cu titlu de penalități de întârziere.

X. Raportul asupra chestiunii de drept

51. Judecătorii-raportori au apreciat că sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile este inadmisibilă, întrucât nu sunt îndeplinite toate condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă.

XI. Înalta Curte de Casație și Justiție

52. Prealabil analizei în fond a problemei de drept supuse interpretării, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept are a analiza, prin prisma prevederilor art. 519 din Codul de procedură civilă, dacă sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

53. Potrivit dispozițiilor precizate, „Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată”.

54. Din cuprinsul prevederilor legale enunțate se desprind condițiile de admisibilitate pentru declanșarea procedurii de sesizare în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, condiții care trebuie să fie întrunite în mod cumulativ; în doctrină, ele au fost identificate după cum urmează:

- a) existența unei cauze aflate în curs de judecată;
- b) instanța care sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție să judece cauza în ultimă instanță;
- c) cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza;
- d) soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată să depindă de chestiunea de drept a cărei lămurire se cere;
- e) chestiunea de drept a cărei lămurire se cere să fie nouă;
- f) chestiunea de drept nu a făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

55. Procedând la analiza asupra admisibilității sesizării, se constată că primele trei condiții sunt îndeplinite. Astfel, litigiul în legătură cu care s-a formulat sesizarea este în curs de judecată în faza procesuală a apelului, în competența legală a unui complet de judecată din cadrul Tribunalului Brăila. Titularul sesizării investit cu judecata apelului urmează să soluționeze cauza în ultimă instanță, prin pronunțarea unei hotărâri judecătorești definitive, potrivit art. 651 alin. (4) raportat la art. 634 alin. 1 pct. (4) din Codul de procedură civilă.

56. În privința condiției referitoare la existența unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei se constată că, în jurisprudența sa, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a reținut în mod constant că obiectul sesizării l-ar putea constitui atât o chestiune de drept material, cât și una de drept procedural, dacă, prin consecințele pe care le produc, interpretarea și aplicarea normei de drept au aptitudinea să determine soluționarea pe fond a cauzei (Decizia nr. 1 din 18 noiembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 43 din 20 ianuarie 2014; Decizia nr. 2 din 17 februarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 257 din 9 aprilie 2014; Decizia nr. 8 din 27 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 431 din 17 iunie 2015).

57. Sesizarea pune în discuție o problemă de drept procesual civil care vizează prevederea art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă, potrivit căreia în situația în care

debitorul nu execută obligația prevăzută în titlul executoriu, în termen de 3 luni de la data comunicării încheierii de aplicare a penalității, instanța de executare, la cererea creditorului, fixează suma definitivă ce i se datorează cu acest titlu, prin încheiere, dată cu citarea părților. Creditorul poate solicita fixarea sumei definitive cu titlu de penalități de întârziere după trecerea fiecărui interval de timp de 3 luni în care debitorul nu își execută obligația prevăzută în titlul executoriu, până la stingerea ei completă.

58. Situația premisă în litigiul *pendinte* este aceea că debitorul a executat obligația anterior împlinirii termenului de 3 luni, iar instanța de trimitere ridică problema dacă este posibilă fixarea sumei definitive cu titlu de penalități de întârziere și în acest caz.

59. Analiza admisibilității sesizării, din perspectiva legăturii chestiunii de drept cu cauza în care s-a ivit, necesită prezentarea succintă a contextului în care a fost formulată chestiunea de drept.

60. Sub acest aspect se constată că instanța de trimitere a fost investită cu soluționarea apelului declarat de debitor împotriva încheierii pronunțate de judecătore, prin care, în temeiul art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă în forma modificată prin art. I pct. 68 din Legea nr. 310/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, s-a fixat în sarcina debitorului suma definitivă datorată creditorilor cu titlu de penalități stabilite, în condițiile art. 906 alin. (2) din același cod, până la executarea obligației prevăzute în titlul executoriu.

61. În motivarea apelului, autorul căii de atac a arătat că, după închiderea dezbaterilor și până la pronunțarea încheierii atacate, a formulat concluzii scrise prin care a subliniat că nu sunt incidente dispozițiile art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă, de vreme ce obligația a fost executată în interiorul termenului de 3 luni de la data pronunțării încheierii de aplicare a penalităților. Apelantul a susținut că, deși pronunțarea a fost amânată de două ori, prima instanță nu a făcut trimitere, în încheierea atacată, la apărările din cuprinsul concluziilor scrise și nici nu a repus cauza pe rol. În acest cadru, a subliniat că prima instanță a pronunțat o hotărâre nelegală pentru că nu a luat în considerare susținerile sale din concluziile scrise, iar faptul că nu a formulat întâmpinare nu trebuia să aibă drept consecință admiterea necenzurată a acțiunii.

62. Investită cu soluționarea apelului prin care se critică aspectele mai sus reliefate, instanța de trimitere, la primul termen de judecată, din oficiu, a adus în discuția părților necesitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu lămurirea chestiunii de drept ce formează obiectul întrebării prealabile.

63. În acest stadiu al procesului, ce are ca obiect apelul împotriva încheierii prin care s-a fixat în sarcina debitorului suma definitivă datorată cu titlu de penalități, în raport cu criticile formulate de apelantul debitor, nu se poate stabili cu certitudine existența unei relații de dependență între problema de drept ridicată prin întrebarea prealabilă și soluționarea apelului în limitele procesuale determinate prin cererea de apel.

64. Prin raportare la criticile formulate prin intermediul apelului, se constată că instanța de trimitere nu a lămurit, anterior formulării sesizării, dacă neregularitatea procesuală invocată de apelant, decurgând din neluarea în considerare a apărărilor formulate prin concluziile scrise depuse la dosar după închiderea dezbaterilor, se constituie într-o cauză de nulitate a încheierii pronunțate de prima instanță. Numai în această ipoteză instanța de apel ar ajunge în situația de a rezolva chestiunea invocată de debitor prin concluzii scrise, legată de admisibilitatea cererii de stabilire a sumei definitive datorate cu titlu de penalități, în cazul în care debitorul a executat obligația

prevăzută în titlul executoriu înainte de împlinirea termenului de 3 luni la care se referă art. 906 alin. (4) teza I din Codul de procedură civilă.

65. Prin urmare, opțiunea instanței de apel de a solicita pronunțarea unei hotărâri prin care să se dea o rezolvare de principiu chestiunii de drept, fără a stabili, în prealabil, dacă încheierea ce face obiectul apelului este afectată de viciul nelegalității invocat de apelantul debitor, plasează în câmpul ipotezelor cenzurarea condiției legate de dependența soluționării cauzei pe fond de lămurirea chestiunii de drept.

66. De asemenea, în ceea ce privește condiția de admisibilitate ce vizează identificarea unei probleme de drept veritabile și dificile care ar putea forma obiectul sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, se constată că în jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept s-a statuat că: „în sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu procedura pronunțării unei hotărâri prealabile trebuie să fie identificată o problemă de drept care necesită cu pregnanță a fi lămurită, care să prezinte o dificultate suficient de mare, în măsură să reclame intervenția instanței supreme în scopul rezolvării de principiu a chestiunii de drept și a înlăturării oricărei incertitudini care ar putea plana asupra securității raporturilor juridice deduse judecării” (Decizia nr. 24 din 29 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 820 din 4 noiembrie 2015; Decizia nr. 6 din 30 ianuarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 144 din 24 februarie 2017; Decizia nr. 10 din 4 aprilie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 393 din 23 mai 2016).

67. Condiția dificultății chestiunii de drept decurge în mod direct din rațiunea mecanismului procedural reglementat de prevederile art. 519—521 din Codul de procedură civilă, spre a se evita transformarea sa într-o cauză nejustificată de prelungire a procedurii judiciare și deturnarea de la scopul în realizarea căruia a fost conceput, acela al unificării jurisprudenței, prin rezolvarea de către instanța supremă a unei chestiuni de drept de care depinde soluționarea pe fond a cauzei.

68. Așadar, pentru a fi justificată declanșarea mecanismului de unificare a practicii judiciare prin intermediul hotărârii prealabile este necesar ca problema de drept să fie susceptibilă de a face, în mod rezonabil, obiectul mai multor interpretări posibile, pe care instanța de trimitere trebuie să le prezinte în mod adecvat în încheierea de sesizare. Ca atare, încheierea de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție trebuie să evidențieze o problemă de drept veritabilă, decurgând din neclaritatea normei sau din caracterul incomplet ori lacunar al acesteia, susceptibilă să genereze divergențe obiective în cadrul jurisprudenței naționale, de natură să conducă în timp la apariția unei practici judiciare neunitare.

69. Încheierea instanței de trimitere nu conține nicio referire la circumstanțele cauzei, la dificultățile întâmpinate în rezolvarea chestiunii de drept ce face obiectul întrebării prealabile sau la aspectele care sunt apte să îi confere caracter controversat, cu potențial de a genera interpretări diferite.

70. În legătură cu caracterul real și dificil al chestiunii de drept a cărei dezlegare de principiu s-a solicitat, instanța de trimitere a motivat că „textul de lege ce se solicită a fi interpretat este conținut de un act normativ recent intrat în vigoare, având potențial mai mare de a conține probleme de drept noi, de natură a genera practică neunitară, *cu toate că dificultatea sa nu este una serioasă*”.

71. Opinia instanței este limitată la precizarea că art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă este susceptibil de a fi interpretat în sensul că este posibilă fixarea sumei definitive datorate creditorului cu titlu de penalități, în cazul în care debitorul execută obligația prevăzută în titlul executoriu anterior împlinirii termenului de 3 luni.

72. Încheierea de sesizare nu conține o motivare adecvată și argumentată care să evidențieze problema cu care se confruntă instanța în procesul de interpretare și aplicare a dispoziției legale ce formează obiectul întrebării prelabile și aspectele din care poate fi dedusă aptitudinea chestiunii de drept de a genera în viitor jurisprudență neunitară.

73. În acest cadru rezultă că sesizarea dedusă spre soluționare nu se referă la o chestiune de drept veritabilă, dificilă, care să necesite cu pregnanță a fi lămurită și care să reclame intervenția instanței supreme în scopul rezolvării sale de principiu pentru preîntâmpinarea apariției practicii judiciare neunitare.

74. Examenul jurisprudențial efectuat pe baza hotărârilor comunicate de curțile de apel relevă un număr redus de cauze în care s-a ridicat o chestiune de drept identică cu cea care face obiectul întrebării prelabile, mai exact, s-a identificat un număr de două hotărâri definitive prin care problema de drept a fost

soluționată în mod unitar, așa cum s-a arătat în cadrul secțiunii dedicate jurisprudenței instanțelor naționale.

75. Contrar aserțiunii din cuprinsul încheierii de sesizare referitoare la potențialul chestiunii de drept de a genera practică judiciară neunitară, examenul jurisprudențial efectuat denotă că nu sunt indicii cu privire la iminența apariției unei practici judiciare neunitare, care să fie preîntâmpinată pe calea unei hotărâri prelabile pentru dezlegarea chestiunii de drept invocate.

76. Față de cele arătate rezultă că problema de drept nu este una reală, dificilă, atâta vreme cât nu a generat interpretări diferite, contradictorii și, pe cale de consecință, nici practică judiciară neunitară.

77. Ca atare, funcția de prevenție a mecanismului de interpretare instituit de art. 519 din Codul de procedură civilă, de rezolvare de principiu a chestiunii de drept, nu își găsește utilitatea în cauză, în condițiile expuse.

78. Pentru considerentele arătate, constatând că nu sunt îndeplinite, cumulativ, condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă, în temeiul art. 521 alin. (1) din același cod,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Tribunalul Brăila — Secția I civilă în Dosarul nr. 9.487/196/2020, în vederea pronunțării unei hotărâri prelabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

Modul de interpretare a dispozițiilor art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă, respectiv să se stabilească dacă creditorul poate solicita fixarea sumei definitive ce i se datorează de către debitor cu titlu de penalități și în ipoteza în care debitorul execută obligația în mai puțin de 3 luni de la data comunicării încheierii pronunțate în baza alin. (2) sau (3) a art. 906 din Codul de procedură civilă.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 7 iunie 2021.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

GABRIELA ELENA BOGASIU

Magistrat-asistent,
Cristian Balacciu

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 44

din 7 iunie 2021

Dosar nr. 834/1/2021

Marian Budă — președintele Secției a II-a civile a Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Cosmin Horia Mihăianu — judecător la Secția a II-a civilă
Iulia Manuela Cîrnu — judecător la Secția a II-a civilă
Valentina Vrabie — judecător la Secția a II-a civilă
Mărioara Isailă — judecător la Secția a II-a civilă
Iulia Petronela Nițu — judecător la Secția a II-a civilă
Mirela Politeanu — judecător la Secția a II-a civilă
Roxana Popa — judecător la Secția a II-a civilă
Rodica Zaharia — judecător la Secția a II-a civilă

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept competent să judece sesizarea ce formează obiectul Dosarului nr. 834/1/2021 este legal constituit conform dispozițiilor art. 520

alin. (11) din Codul de procedură civilă și ale art. 36 alin. (2) lit. b) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu completările ulterioare.

Ședința este prezidată de domnul judecător Marian Budă, președintele Secției a II-a civile a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

La ședința de judecată participă doamna Ileana Peligrad, magistrat-asistent, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 38 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu completările ulterioare.

Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel București — Secția a VI-a civilă în

vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarele chestiuni de drept:

„Cum se interpretează prevederile art. 5 alin. (1) pct. 21 și art. 123 alin. (9) din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, respectiv dacă constituie creanță curentă dobânzile care curg după deschiderea procedurii în situația contractului de credit (încheiat anterior cererii de deschidere a procedurii, dar menținut după deschiderea procedurii) cu dobândă stabilită în funcție de un indice de referință periodic și care nu este cunoscut la data deschiderii procedurii pentru a se putea calcula de către creditor valoarea dobânzii curse ulterior acestui moment.”

Magistratul-asistent învederează că, la dosarul cauzei, a fost depus raportul întocmit, comunicat părților.

Președintele completului, constatând că nu mai sunt alte completări, chestiuni de invocat sau întrebări de formulat din partea membrilor completului, a declarat dezbaterea închisă, iar completul de judecată a rămas în pronunțare.

ÎN ALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, a constatat următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

1. Curtea de Apel București — Secția a VI-a civilă a dispus, prin Încheierea din 28 octombrie 2021, pronunțată în Dosarul nr. 12.297/3/2016/a28, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în baza art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la chestiunea de drept menționată.

II. Normele de drept intern incidente

2. Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, cu modificările și completările ulterioare, denumită în continuare *Legea nr. 85/2014*

„Art. 5. — În înțelesul prezentei legi, termenii și expresiile au următoarele semnificații: (...)

21. creditor cu creanțe curente sau creditor curent este acel creditor ce deține creanțe certe, lichide și exigibile, născute în timpul procedurii de insolvență, și care are dreptul de a i se achita cu prioritate creanța, conform documentelor din care rezultă. (...)

Art. 123. (...)

(9) Într-un contract prevăzând plăți periodice din partea debitorului, menținerea contractului nu îl va obliga pe administratorul judiciar/lichidatorul judiciar să facă plăți restante pentru perioadele anterioare deschiderii procedurii. Pentru astfel de plăți poate fi formulată cerere de admitere a creanței împotriva debitorului.”

III. Expunerea succintă a procesului

3. Prin acțiunea înregistrată pe rolul Secției a VII-a civile a Tribunalului București la 25 iunie 2019, creditoarea A a formulat contestație împotriva raportului administratorului judiciar B (al debitoarei C), publicat în Buletinul procedurilor de insolvență (B.P.I.) nr. 12.440 din 21.06.2019, prin care s-a respins cererea de plată a sumei de 1.071.309,86 lei, reprezentând dobânzi contractuale calculate de la data deschiderii procedurii insolvenței și până la data confirmării planului de reorganizare.

4. În susținerea cererii s-a arătat că, la 5 decembrie 2016, administratorul judiciar a emis către creditor o adresă prin care și-a exprimat acordul achitării parțiale a dobânzii curente aferente Contractului de credit nr. BA1.506 din 29 ianuarie 2014. La 11 aprilie 2019, creditorul a solicitat achitarea sumei de 1.071.309,86 lei, reprezentând dobânzi calculate de la data deschiderii procedurii de insolvență și până la data confirmării planului de reorganizare, Contractul de credit nr. BA1.506 din 29 ianuarie 2014 fiind în derulare la momentul deschiderii procedurii, menținut până la data scadenței contractuale. Prin raportul de activitate administratorul judiciar a comunicat

creditorului refuzul privind plata creanței în sumă de 1.071.309,86 lei.

5. Prin Sentința civilă nr. 6.015 din 29 octombrie 2019, Tribunalul București — Secția a VII-a civilă a admis contestația și a dispus desființarea măsurii adoptate prin raportul de activitate de respingere a cererii de plată reprezentând dobânzi calculate de la data deschiderii procedurii până la data confirmării planului de reorganizare (5 aprilie 2016 — 17 octombrie 2017).

6. Pentru a pronunța această sentință, tribunalul a reținut că, prin Adresa din 5 decembrie 2016, administratorul judiciar a exprimat acordul achitării parțiale a dobânzii curente aferente Contractului de credit nr. BA1.506 din 29.01.2014, ce se află în derulare, fiind menținut de administratorul judiciar și după deschiderea procedurii insolvenței. Astfel, efectele contractului se produc atât în ceea ce privește creditul, cât și în ceea ce privește dobânzile. S-a avut în vedere că, potrivit art. 87 alin. (1) din Legea nr. 85/2014, în perioada de observație, debitorul va putea să continue activitățile curente și poate efectua plăți către creditor, care se încadrează în condițiile obișnuite de exercitare a activității curente, sub supravegherea administratorului judiciar.

7. Împotriva acestei hotărâri, debitoarea C, prin administrator special D, a formulat apel, solicitând admiterea căii de atac, schimbarea în tot a hotărârii în sensul respingerii cererii de plată formulate de creditoarea A.

8. În motivare, s-a susținut că intimata-creditoare a fost înscrisă în tabelul preliminar de creanțe, respectiv în tabelul definitiv de creanțe al debitoarei, în categoria creanțelor beneficiare ale unei cauze de preferință, cu întreaga sumă solicitată prin declarația de creanță, în cuantum de 5.337.028,04 lei, reprezentând contravaloarea creditelor acordate societății debitoare în baza Contractului de credit nr. BA1.506 din 29.01.2014, astfel cum a fost completat prin Actul adițional nr. 1 din data de 23.09.2014 și Actul adițional nr. 2 din data de 29.01.2015. S-a mai învederat că, la 25.09.2017, a fost votat planul de reorganizare, ce a fost confirmat prin Sentința civilă nr. 5.767 din 25.10.2017, publicată în B.P.I. nr. 20.060 din 26.10.2017, acest plan fiind ulterior modificat, la 14.12.2018, inclusiv prin prelungirea duratei executării până la data de 17.10.2021, fiind confirmat prin Sentința civilă nr. 1.653 din 26.03.2019. În cadrul planului de reorganizare s-a prevăzut plata 100% a creanței A în sumă de 5.337.028,04 lei.

9. S-a mai arătat că A a încasat până în prezent suma de 3.873.993,04 lei, deținând o creanță în cuantum de 1.463.035 lei. Astfel, se apreciază că, în mod întemeiat, s-a respins cererea de plată formulată de creditoare.

10. În privința sentinței, se susține nelegalitatea acesteia, întrucât tribunalul nu a avut în vedere normele legale speciale aplicabile [art. 5 alin. (1) pct. 53, art. 140 alin. (1) din Legea nr. 85/2014], care prevăd ce creanțe se pot plăti în procedura de reorganizare. Astfel, debitoarea datorează către A doar suma înscrisă în tabelul preliminar, în tabelul definitiv de creanțe și în planul de reorganizare confirmat de judecătorul-sindic, cu atât mai mult cu cât nu s-a prevăzut și plata unor eventuale dobânzi prin programul de plată a creanțelor.

11. De asemenea, s-a mai invocat faptul că A a solicitat înscrierea la masa credală cu suma de 5.337.028,04 lei, ce reprezintă întreg creditul și o creanță născută anterior datei deschiderii procedurii. S-a considerat că instanța a încălcat și dispozițiile art. 80 din Legea nr. 85/2014, care prevăd că nicio dobândă, majorare sau penalitate nu va putea fi adăugată creanțelor născute anterior procedurii, cu excepția situațiilor prevăzute la art. 103 din Legea nr. 85/2014. În speță, dobânda calculată pentru perioada dintre data intrării în insolvență și data confirmării planului de reorganizare nu este o creanță născută după data deschiderii procedurii, ci doar un accesoriu al creanței principale, respectiv al creditului acordat.

12. S-a menționat că nu sunt aplicabile dispozițiile art. 103 din Legea nr. 85/2014, dreptul creditorului garantat de a calcula accesoriul la creanțele anterioare deschiderii procedurii și a

pretinde plata acestora născându-se doar în cazul valorificării activelor asupra cărora poartă cauza de preferință la un preț mai mare decât suma înscrisă în tabelul definitiv.

13. S-a mai argumentat că o creanță reprezentând dobânzi poate fi recunoscută unui creditor doar în două situații, respectiv cea reglementată de art. 80 alin. (2) din Legea nr. 85/2014 (când se confirmă un plan de reorganizare, dobânzile, majorările ori penalitățile de orice fel sau cheltuielile accesorii la obligațiile născute ulterior datei deschiderii procedurii generale se achită în conformitate cu actele din care rezultă și cu prevederile programului de plăți) și care nu este incidentă, deoarece este vorba de o creanță născută anterior datei deschiderii procedurii, precum și cea prevăzută de art. 80 alin. (1) coroborat cu art. 103 din Legea nr. 85/2014, care prevede dreptul creditorului garantat de a calcula accesorii la creanțele anterioare deschiderii procedurii doar în cazul valorificării activelor asupra cărora poartă cauza de preferință la un preț mai mare decât suma înscrisă în tabelul definitiv.

14. Împotriva aceleași sentințe a declarat apel și debitoarea C, prin administrator judiciar B, solicitând admiterea căii de atac, schimbarea în tot a hotărârii în sensul respingerii contestației formulate de creditoarea A.

15. În motivare s-a învederat că soluția primei instanțe este nelegală, deoarece este aplicabil principiul *accessorium sequitur principale*, neputând fi acordate, cu titlu de creanțe curente, accesorii ale unei creanțe anterioare deschiderii procedurii.

16. S-a mai arătat că nu a existat interes de a denunța un contract ale cărui efecte nu se mai produceau, deoarece toate sumele care urmau să fie achitate intimitei erau deja înscrise în tabelul creanțelor debitoarei.

17. Chiar dacă s-ar aprecia că accesoriile nu ar fi fost scadente, intimata avea obligația formulării unei cereri de admitere a creanței cu privire la acestea, în conformitate cu prevederile art. 102 alin. (1), (3) și (4), coroborate cu cele ale art. 5 alin. (1) pct. 69 din Legea nr. 85/2014.

18. S-a apreciat că dobânda reprezintă o creanță anterioară deschiderii procedurii, pentru care intimata avea obligația de a formula cerere de înscriere la masa credală; totodată, s-a menționat că planul de reorganizare al debitoarei nu prevede plata de dobânzi, iar dobânzile solicitate de intimată nu reprezintă creanțe curente în accepțiunea prevederilor Legii nr. 85/2014.

19. Conform prevederilor art. 5 alin. (1) pct. 21 din Legea nr. 85/2014, creditorul cu creanțe curente este acel creditor care deține creanțe certe, lichide și exigibile, născute în timpul procedurii de insolvență, și care are dreptul de a i se achita cu prioritate creanța, conform documentelor din care rezultă. Dispozițiile art. 5 alin. (1) pct. 2 din Legea nr. 85/2014 definesc sintagma de activități curente ca fiind acele activități de producție, comerț sau prestări servicii și operațiuni financiare, propuse a fi efectuate de debitor în perioada de observație și în perioada de reorganizare, în cursul normal al activității. Sumele solicitate de intimată nu reprezintă creanțe rezultate din activitatea curentă a debitoarei.

20. Intimata A a depus întâmpinare prin care a solicitat respingerea apelurilor ca neîntemeiate.

21. În cadrul soluționării apelurilor, din oficiu, s-a pus în discuție necesitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea dezlegării chestiunii de drept privind interpretarea art. 5 alin. (1) pct. 21 și art. 123 alin. (9) din Legea nr. 85/2014, în sensul dacă dobânzile care curg după deschiderea procedurii, în situația contractelor de credit cu dobândă calculată în funcție de un indice de referință periodic și care nu este cunoscut la data deschiderii procedurii, reprezintă o creanță curentă în sensul articolelor mai sus-menționate.

IV. Motivele de admisibilitate reținute

22. Instanța de sesizare a apreciat că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 519 alin. (1) din Codul de procedură civilă pentru următoarele considerente:

a) în ce privește prima cerință, și anume existența unei cauze aflate în curs de judecată, această este întrunită, deoarece litigiul în legătură cu care s-a formulat sesizarea se află în curs de judecată, pe rolul Curții de Apel București — Secția a VI-a civilă;

b) sub aspectul celei de-a doua condiții, respectiv cauza să fie soluționată în ultimă instanță, și această este îndeplinită, întrucât Curtea de Apel București urmează să soluționeze cauza în ultimă instanță prin pronunțarea unei hotărâri judecătorești care este definitivă, potrivit art. 43 alin. (1) din Legea nr. 85/2014;

c) soluționarea prezentului litigiu depinde de lămurirea modului de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 5 alin. (1) pct. 21 și art. 123 alin. (9) din Legea nr. 85/2014;

d) chestiunea de drept asupra căreia instanța supremă este solicitată a se pronunța este nouă, deoarece asupra acestei probleme Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

V. Punctul de vedere al titularului sesizării

23. Prealabil, din punctul de vedere al situației de fapt, s-a reținut că între A, în calitate de creditor, și debitoarea C, în calitate de împrumutat, s-a încheiat Convenția de credit nr. BA1.506 din 29.01.2014, prin care s-a acordat o linie de creditare în quantum de 8.317.500 lei, scadența finală fiind la 20.01.2018 (conform Actului adițional nr. 2 din 29.01.2015), iar dobânda contractuală fiind calculată după formula ROBOR 3M + marja de 8,06 pp (marja devenind 8,23 pp prin Actul adițional nr. 2 din 29.01.2015).

La 5.04.2016 s-a deschis procedura insolvenței împotriva debitoarei. Creditoarea A a solicitat înscrierea la masa credală cu suma de 5.337.028,04 lei, compusă din credit curent de 5.060.450,72 lei, dobânda contractuală de 23404,58 lei și dobânda restantă de 253.172,74 lei, toate aceste componente fiind calculate până la data deschiderii procedurii.

24. La 11.04.2019, creditoarea a solicitat administratorului judiciar al debitoarei achitarea sumei de 1.071.309,86 lei, reprezentând dobânzi contractuale, ce au curs ulterior deschiderii procedurii, respectiv în perioada 5.04.2016—17.10.2017, în baza art. 8 din Contractul de credit nr. BA1.506 din 29.01.2014, având în vedere că respectiva convenție este în derulare.

25. Se remarcă faptul că tipul de convenție încheiat între părți (cu dobândă în funcție de un indice de referință, ce este revizibil periodic) se încadrează în noțiunea de contract ce instituie plăți periodice, actul fiind menținut și după deschiderea procedurii insolvenței împotriva societății C.

26. Problema de drept care se pune este dacă dobânzile contractuale ce curg după data deschiderii procedurii au natura unei creanțe curente.

27. Din cuprinsul art. 5 alin. (1) pct. 21 din Legea nr. 85/2014 se desprind cerințele pe care trebuie să le îndeplinească creanța curentă, și anume să fie certă, lichidă, exigibilă, precum și născută ulterior deschiderii procedurii.

28. Dobânda contractuală ce curge după data deschiderii procedurii întrunește cerința de a fi certă, lichidă, exigibilă, întrucât rezultă din contract și poate fi calculată după formula agreată de părți (ROBOR la trei luni + marja de 8,23 pp), chestiunea supusă interpretării fiind dacă poate fi considerată ca născută în timpul procedurii de insolvență.

29. Din interpretarea art. 123 alin. (9) din Legea nr. 85/2014 ar reieși că sumele ce trebuie achitate periodic și care sunt scadente și determinate până la data deschiderii procedurii trebuie să fie solicitate printr-o cerere de declarare a creanței, ce se adresează practicianului în insolvență în vederea înscrierii în tabelul preliminar de creanțe. *Per a contrario*, art. 123 alin. (9) din Legea nr. 85/2014 ar putea fi interpretat în sensul că plățile periodice ce trebuie efectuate ulterior datei deschiderii procedurii ar fi creanțe curente, de vreme ce înscrierea la masa credală prin depunerea unei cereri de admitere a creanței ar fi necesară doar pentru sumele restante la data declanșării procedurii.

30. În ipoteza dobânzii contractuale ce se stabilește în funcție de un indice de referință variabil (de exemplu, Robor, Libor, Euribor), care se actualizează periodic (la 3, 6 sau 12 luni),

quantumul acesteia nu este cunoscut și nu poate fi determinat la data deschiderii procedurii, pentru perioada ulterioară și până la expirarea duratei creditului, motiv pentru care s-ar putea considera că, în temeiul art. 123 alin. (9) din Legea nr. 85/2014, creditorul ar fi îndreptățit să solicite plata sumelor cu titlu de dobânzi pe măsură ce acestea devin cuantificabile și exigibile.

31. Pentru aceste considerente, apreciind necesară dezlegarea instanței supreme cu privire la modul de interpretare a prevederilor art. 5 alin. (1) pct. 21 și art. 123 alin. (9) din Legea nr. 85/2014, s-a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

VI. Punctul de vedere al părților

32. Punctul de vedere al intimății-contestatoare A este în sensul că valoarea dobânzii contractuale calculate între momentul deschiderii procedurii (5.04.2016) și cel al confirmării planului de reorganizare (17.10.2017) are natura unei creanțe curente în baza art. 5 alin. (1) pct. 21 și art. 123 alin. (9) din Legea nr. 85/2014.

33. Apelanta-debitoare, prin administrator judiciar B, a arătat, în esență, faptul că suma solicitată de creditoare are natura unei creanțe anterioare deschiderii procedurii, astfel încât era necesar ca partea să se fi înscris la masa credală (în tabelul preliminar al creanțelor). De asemenea s-a susținut că un creditor cu creanțe curente, conform art. 5 alin. (1) pct. 21 din Legea nr. 85/2014, este acel creditor care deține creanțe certe, lichide și exigibile născute în timpul procedurii de insolvență. Potrivit art. 5 alin. (1) pct. 2 din Legea nr. 85/2014, activitățile curente reprezintă cele propuse a fi efectuate în perioada de observație și de reorganizare, astfel încât, coroborând cele două texte de lege, este indubitabil faptul că astfel de creanțe — curente — sunt urmare a activităților curente din timpul procedurii de insolvență. S-a mai precizat că art. 123 alin. (9) din Legea nr. 85/2014 trebuie interpretat în contextul incidenței art. 102 alin. (1), (3) și (4), coroborat cu art. 5 alin. (1) pct. 69 din Legea nr. 85/2014, respectiv art. 5 alin. (1) pct. 53 și art. 140 alin. (1) din Legea nr. 85/2014.

VII. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

34. Potrivit opiniei majoritare, prevederile art. 5 alin. (1) pct. 21 și art. 123 alin. (9) din Legea nr. 85/2014 se interpretează în sensul că, în cauză, constituie creanță curentă dobânzile care curg după deschiderea procedurii în situația contractului de credit (încheiat anterior cererii de deschidere a procedurii, dar menținut după deschiderea procedurii) cu dobândă stabilită în funcție de un indice de referință periodic și care nu este cunoscut la data deschiderii procedurii pentru a se putea calcula de către creditor valoarea dobânzii curse ulterior acestui moment.

VIII. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție și a Curții Constituționale

35. La nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție și al Curții Constituționale nu a fost identificată jurisprudență relevantă.

IX. Raportul asupra chestiunii de drept

36. Prin raportul întocmit conform art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă s-a apreciat că sesizarea este inadmisibilă.

X. Înalta Curte de Casație și Justiție

X.I. Asupra admisibilității sesizării

37. Examinând admisibilitatea sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, Înalta Curte de Casație și Justiție reține că, potrivit art. 519 din Codul de procedură civilă, „dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată.”

38. În privința obiectului și a condițiilor sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri

prealabile, legiuitorul instituie, în cuprinsul art. 519 din Codul de procedură civilă, o serie de condiții de admisibilitate pentru declanșarea acestei proceduri, care trebuie întrunite în mod cumulativ, respectiv:

- a) existența unei cauze aflate în curs de judecată;
- b) instanța care sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție să judece cauza în ultimă instanță;
- c) cauza care face obiectul judecății să fie în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza;
- d) ivirea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire să depindă soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată;
- e) chestiunea de drept identificată să prezinte caracter de nouitate și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat și nici să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

39. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept reține că sunt îndeplinite condițiile vizând existența unei cauze aflate în curs de judecată, pe rolul unei curți de apel, ce urmează a pronunța soluția în ultimă instanță. Astfel, sesizarea a fost formulată de un complet al Curții de Apel București, investit cu soluționarea apelului declarat împotriva sentinței de fond pronunțate într-un litigiu întemeiat pe dispozițiile Legii nr. 85/2014, în cauză putând fi exercitată numai calea de atac a apelului, conform art. 43 alin. (1) din această lege.

40. Cu privire la condiția de admisibilitate ce vizează identificarea unei chestiuni de drept, în jurisprudența sa, Înalta Curte de Casație și Justiție a statuat că, pentru a se pronunța o hotărâre prealabilă, este necesar ca sesizarea să aibă ca obiect o problemă de drept care necesită cu pregnanță a fi lămurită și care prezintă o dificultate suficient de mare, în măsură să reclame intervenția instanței supreme.

41. În încheierea de sesizare nu este însă argumentată dificultatea chestiunii de drept, completul de judecată expunând doar opinia sa cu privire la modalitatea de interpretare a normelor legale ce fac obiectul sesizării, din modul de expunere putând fi trasă concluzia că instanța de trimitere ar opina în sensul celor dispuse în fond de judecătorul-sindic. Or, simpla părere astfel exprimată nu este suficientă pentru a contura gradul de dificultate al problemei de drept, acesta trebuind să fie argumentat de instanța de trimitere.

42. De asemenea, pentru a se pronunța o hotărâre prealabilă este necesar ca respectiva chestiune de drept să privească o problemă de drept reală în sensul că norma de drept disputată să fie îndoielnică, imperfectă (lacunară) sau neclară, susceptibilă de interpretări diferite, fie din cauză că textul este incomplet, fie că nu este corelat cu alte dispoziții legale.

43. Problema de drept cu care se confruntă instanța de trimitere este aceea de a se stabili dacă dobânda curentă atașată unui credit bancar, calculată pentru perioada ulterioară deschiderii procedurii, reprezintă o creanță curentă ce poate fi achitată în cursul acestei proceduri, în condițiile înscrierii instituției bancare în tabelul de creanțe al debitoarei cu capitalul și dobânzile scadente calculate până la momentul deschiderii procedurii, prin interpretarea dispozițiilor art. 5 alin. (1) pct. 21 și art. 123 alin. (9) din Legea nr. 85/2014.

44. Se reține din această perspectivă că în încheierea de sesizare nu se regăsește niciun raționament juridic care să conducă la concluzia că este vorba de identificarea unor texte de lege lacunare ori controversate care să necesite o rezolvare de principiu, în scopul împiedicării apariției unei jurisprudențe neunitare în privința aspectelor vizate în cuprinsul întrebării, obiect al sesizării.

45. Dispozițiile legale a căror interpretare se solicită nu sunt lacunare, incomplete sau contradictorii și nu prezintă un grad ridicat de dificultate, astfel încât instanța de trimitere trebuie doar să procedeze la o interpretare sistematică și logico-juridică a textelor legale incidente în cauză. Din această perspectivă, se reține și că instanța de trimitere nu a argumentat dificultatea de interpretare a textelor legale ce fac obiectul sesizării pentru a justifica declanșarea mecanismului de unificare a practicii judiciare.

46. Operațiunea de interpretare și aplicare a unor texte legale la anumite circumstanțe, ce caracterizează fiecare litigiu, nu poate fi transferată completului constituit pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, ci revine instanței învestite cu soluționarea cauzei. Prin urmare, rămâne atributul exclusiv al instanței de trimitere să soluționeze cauza cu judecata căreia a fost învestită, aplicând în acest scop regulile de interpretare a actelor normative, în condițiile în care nu se identifică o reală dificultate în interpretarea normelor juridice ce fac obiectul sesizării.

47. Totodată, se mai reține că mecanismul procedural al pronunțării unei hotărâri prealabile trebuie să nu fie deturnat de la scopul firesc al unificării practicii judiciare, neputând fi utilizat doar pentru tranșarea în concret a aspectelor litigioase aflate pe rolul instanței de trimitere. Astfel, instanța supremă trebuie chemată pentru a da o rezolvare de principiu chestiunii de drept a cărei interpretare se reclamă a fi dificilă de către instanța de sesizare.

48. Instanța de trimitere, prin modul de formulare a sesizării, impune instanței supreme soluționarea pe fond a litigiului sub aparența pronunțării unei hotărâri prealabile, finalitatea demersului judiciar reglementat de art. 519 din Codul de procedură civilă fiind acela al împiedicării apariției jurisprudenței neunitare, iar nu acela al aplicării concrete a legii în scopul soluționării cauzei respective.

49. Sub acest ultim aspect, se observă că atât instanța de trimitere, cât și instanțele naționale nu au identificat o jurisprudență care să tranșeze problema de drept sesizată, răspunsurile comunicate la solicitarea instanței supreme cuprinzând doar opiniile exprimate de judecătorii ce soluționează aceste tipuri de cauze. Or, o problemă punctuală de interpretare a unor texte legale ce se impune a fi soluționată de completul învestit cu soluționarea unei cauze, în lipsa premiselor apariției unei practici neunitare, nu este suficientă pentru declanșarea mecanismului reglementat de art. 519 din Codul de procedură civilă.

Pentru toate considerentele mai sus expuse, în temeiul art. 521 cu referire la art. 519 din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Curtea de Apel București — Secția a VI-a civilă în Dosarul nr. 12.297/3/2016/a28, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

„Cum se interpretează prevederile art. 5 alin. (1) pct. 21 și art. 123 alin. (9) din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, respectiv dacă constituie creanță curentă dobânzile care curg după deschiderea procedurii în situația contractului de credit (încheiat anterior cererii de deschidere a procedurii, dar menținut după deschiderea procedurii) cu dobândă stabilită în funcție de un indice de referință periodic și care nu este cunoscut la data deschiderii procedurii pentru a se putea calcula de către creditor valoarea dobânzii curse ulterior acestui moment.”

Obligatorie, potrivit art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 7 iunie 2021.

PREȘEDINTELE SECȚIEI A II-A CIVILE
MARIAN BUDĂ

Magistrat-asistent,
Ileana Peligrad

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Adresa Biroului pentru relații cu publicul este:
Str. Parcului nr. 65, intrarea A, sectorul 1, București; 012329.
Tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72,
e-mail: pierderiacte@ramo.ro, concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro

